Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

28.9.2022

Ulkoasiainvaliokunta torstai 29.09.2022 klo 12.40 / E 95/2022 vp / Asiantuntijapyyntö

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO: E 95/2022 VP VALTIONEUVOSTON SELVITYS: KOMISSION TIEDONANTO EU:N ENERGIAULKOSUHDESTRATEGIASTA

Ulkoasianvaliokunta on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa komission tiedonannosta EU:n energiaulkosuhdestrategiasta. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Euroopan komissio antoi 18.5.2022 niin kutsutun REPowerEU -suunnitelman, jonka tavoitteena on katkaista mahdollisimman pian riippuvuus fossiilisten polttoaineiden tuonnista Venäjältä sekä vauhdittaa vihreää siirtymää. Suunnitelma sisälsi olemassa olevan lainsäädännön muutosehdotuksia sekä suosituksia, strategioita ja tiedonantoja. Yksi em. tiedonannoista koskee EU:n ulkoista energiastrategiaa.

Komission tiedonannon mukaan EU:n energiaulkosuhdepolitiikan tavoitteena on vahvistaa EU:n energiavarmuutta, joustavuutta ja avointa strategista autonomiaa monipuolistamalla EU:n energiahuoltoa ja lisäämällä energiansäästöjä ja energiatehokkuutta. EU pyrkii myös edistämään maailmanlaajuisesti vihreää ja oikeudenmukaista energiasiirtymää.

Komission tiedonanto EU:n energiaulkosuhdestrategiaksi on tervetullut ja tavoite energian ulkosuhdeasioiden koordinoimisen edistämisestä EU:ssa tarpeellinen.

Tiedonannossa esiteltyjä toimia REPowerEU-suunnitelman toteuttamiseksi voidaan pitää tarpeellisina ja EU-tason koordinointia perusteltuna. Tiedonannon keinoin EU pyrkii myös edistämään tavoitetta katkaista mahdollisimman pian riippuvuus fossiilisten polttoaineiden tuonnista Venäjältä sekä vauhdittaa vihreää siirtymää. Toimet EU:n energian toimitusvarmuuden edistämiseksi ovat perusteltuja. Myös toimet Ukrainan tukemiseksi energian saralla ovat keskeisiä ja on tärkeää integroida Ukraina, Moldova ja Länsi-Balkanin alue EU:n energiamarkkinoihin. Myös ydinturvallisuuden varmistaminen on nykyisessä tilanteessa Euroopan turvallisuuden kannalta keskeistä.

Tiedonannossa esitellään myös toimia kansainvälisen vetykaupan kehittämiseksi. Vetykumppanuuksien monipuolisuus on tärkeää EU:n energiaturvallisuuden kehittämiseksi myös tulevaisuudessa.

Tiedonanto heijastelee EU:n tavoitteita johtaa vihreää ja oikeudenmukaista globaalia energiasiirtymää sekä torjua energiaköyhyyttä maailmanlaajuisesti. Tiedonannossa kuvattua tutkimus- ja teknologiayhteistyötä sekä uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden edistämistä voidaan pitää tärkeinä keinoina näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Energiaulkosuhdestrategia pohjautuu yhteistyön ja kumppanuuksien kehittämiselle ja ylläpitämiselle laaja-alaisesti EU:n arvojen ja intressien mukaisesti, myös alueellinen ja monenkeskinen näkökulma huomioiden.

Suomen kannalta on hyödyllistä, että kestävä yhteyspolitiikka nähdään välineenä kehittää kestäviä kumppanuuksia EU:n ilmastotavoitteita ja vihreää siirtymää edistäen sekä energiadiplomatiaa hyödyntäen.

Riku Huttunen
osastopäällikkö

Elina Johansson
erityisasiantuntija